

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

31 Aralık 2019

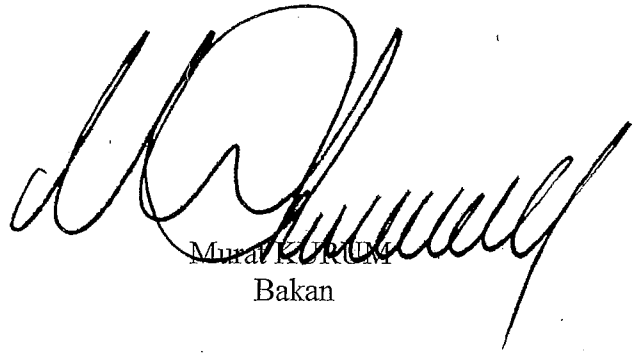
Sayı : 30824082/610- 310386
Konu : Yazılı soru önergeleri

.../.../2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EKLER:

- Liste (9 Adet- 9 Sayfa)
- Cevap yazısı (82 Adet, 136 Sayfa)

**KOCAELİ MİLLETVEKİLİ
SAYIN LÜTFÜ TÜRKKAN'IN
TBMM 7/4887 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULARI VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Kirlilik oranı yüksek, geri dönüşümü oldukça zor, çevre ve insan sağlığı için son derece zararlı üretim ve tüketim atıkları açığa çıkaran sanayi ülkeleri, çöp olarak nitelenen bu atıklarını geri dönüşüm sicili kötü olan ülkelere ihraç etmektedirler. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı'nın (OECD) verilerine göre ülkemizde geri dönüşüm sicili hiç de parlak olmayan ülkeler arasında yer almaktadır. Veriler, Türkiye'nin çöpünün sadece yüzde % 1'ini geri dönüşüme yolladığını, gerisini ise katı atık sahasına sevk ettiğini göstermektedir. Bilimsel araştırmalara bakıldığında ise, Türkiye plastik atıkları geri dönüştürme konusunda en başarısız ilk 20 ülke arasındadır. Ayrıca son araştırmalara göre ise Akdeniz'deki tüm sahil şeridi içinde Türkiye en kirli sahillere sahiptir. Türkiye İstatistik Kurumu'na (TÜİK) göre çöpleri toplamakla yükümlü belediyeler, 2016'da 31 milyon ton çöp toplamışlardır. Bu çöplerin ise sadece % 9,8'i geri dönüşüme gönderilmiştir.

Bu bilgiler çerçevesinde;

- 1) Ülkemiz kendi atık yönetiminde başarısızlık sergileyip, çöpünü yeterince değerlendiremez iken, diğer ülkelerden hangi nedenlerden dolayı kirlilik eşiği yüksek çöp ithalatı gerçekleştirmektedir?
- 2) İngiltere Çevre Ajansı'na ihracatçılar tarafından bildirilen verilere göre, 2018'in ilk 3 ayında İngiltere Türkiye'ye gemiyle 27 bin 34 ton plastik çöp göndermiştir. Geçen yılın aynı döneminde bu rakam 12 bin 22 ton olarak kayıtlara geçmiştir. Aradaki bu keskin farkın sebebi nedir?
- 3) İngiltere'den en çok plastik çöp alan ikinci ülke olan bu ithalat kimler tarafından gerçekleştirilmektedir?
- 4) Çin, çöp ithalatını yasaklamış, Malezya ve Vietnam İngiltere'den plastik çöp ithalatına sınırlama getirmişken hangi kriter ve mevzuata göre Türkiye, İngiltere'nin geri dönüştüremediği atıklarını gönderdiği arka çöplüğü haline gelmiştir?
- 5) Türkiye'deki geri dönüşüm tesislerinin kapasiteleri ortadayken başka hangi ülkelere hangi miktar ve türden çöp ithalatı gerçekleştirilmektedir?

CEVAPLAR:

1,3,4- 2872 sayılı Çevre Kanununun 13 üncü maddesi kapsamında tehlikeli atıkların ithalatı yasaktır. Ticaret Bakanlığınca her yıl Bakanlığımız görüşleri doğrultusunda güncellenerek yayımlanan Tebliğler kapsamında; ekonomik değere haiz bazı tehlikesiz atıkların ithaline kontrollü olarak izin verilmektedir. Tehlikesiz atıklar yalnızca lisanslı geri kazanım tesisleri tarafından geri kazanım amaçlı getirilmekte olup, geri kazanımı mümkün olmayan atıklar ile bertaraf amaçlı atık ithalatı yasaktır.

Ülkemize getirilen ve belirli kriterler doğrultusunda geri kazanımı sağlanarak ekonomimize kazandırılan malzemeler çöp olarak değil, atık olarak addedilerek Bakanlığımızca düzenlenen atık mevzuatı kapsamında yönetimi sağlanmaktadır. Ülkemizde geri dönüşüm sektörü Bakanlığımız koordinasyonunda ve yerel idarelerin işbirliği ile kapasitesini arttırarak ve büyüyerek gelişme sürecini devam ettirmektedir.

Geri dönüşüm sektörünün büyümesi ile birlikte bu sektörde yer alan tesislerin ihtiyacı olan atık hammaddelere ulaşımı noktasında da ilerleme/gelişme ihtiyacını doğurmaktadır. Geri dönüşüm sektörünün atık işleme kapasitesinin büyümesi ve hammadde niteliği taşıyan atıklara yönelik talebin de artması, sektörü yurtdışı kaynaklardan atık temin etme yoluna sevk edebilmektedir.

Bu sektörünün hammaddesi niteliğindeki atıklara yönelik yurt dışından temin etme talepleri "ithalat" uygulamaları kapsamında yürütülmektedir. Atık ithalatı uygulamalarına yönelik usul ve esaslar Ticaret Bakanlığının uhdesinde belirlenmekte olup, sektör itibari ile ekonomik değere haiz atıkların ithalatı "Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği" ile kontrole tabi olarak yürütülmektedir.

Buna ilişkin işlemler ise; Ulusal Atık Yönetim Politikamıza uygun olarak, yurt içindeki atık yönetimi çalışmalarının gelişiminin ve etkinliğinin korunması ilkesi esas alınarak düzenlenmektedir.

2,5- Ülkemizdeki lisanslı geri kazanım tesislerinin talepleri doğrultusunda geri kazanım amacıyla ithal edilecek tehlikesiz atık miktarında ve ithal edilen ülkelerde de değişiklik görülebilmektedir.

Türkiye önemli bir plastik üreticisi olup, yıllık olarak yaklaşık 9,5 milyon ton plastik üretilmektedir. Sektör önceki yıllara göre % 8 büyüme göstermiştir. Üretimimizin yaklaşık olarak 3,5-4 milyon tonunu bitmiş ürün olarak AB ülkeleri başta olmak üzere, plastik sanayimizin ihtiyaç duyduğu hammadde temini için diğer ülkelerde olduğu gibi, Ülkemizde; belli ölçeklerde lisanslı geri kazanım tesisleri tarafından atık plastik ithal edilmekte ve tamamen geri kazanılarak, hammadde veya başka sektörlerle ya da bitmiş ürün olarak piyasaya arz edilmekte, hatta yurtdışına ihraç edilmektedir.